

miní, že taková povinnost eráru musí býti odvozována z předpisu §u 210 ex. ř., ale při tom přehlíží pravou podstatu vzneseného odporu, že totiž tento nesměřoval proti té části převodního poplatku, která podle §u 72 popl. řádu vázne na vydražených nemovitostech, kterážto část jest podle zákonitých předpisů, jichž i poplatkový úřad musil při svém vyměření použití, vypočitatelna, tedy i exekučním soudem zjistitelna. Jest sice správně, že podle §u 210 ex. ř., platného jak pro nároky soukromých, tak i veřejných osob, jest přihlášku, pokud není doklad o pohledávce již u soudu, nebo nárok není z pozemkové knihy nebo zájemných, nebo jiných spisů exekučních zřejmý, doložiti listinami, prokazujícími nárok ve příčině jeho jsoucnosti a způsobilosti a že podle §u 211 poslední odstavec ex. ř. není dovoleno doplňovati nedostatečné přihlášky až po skončení rozvrhového roku, to však nemá co činiti s tímto případem, v němž nejde o doplnění nedostatečné přihlášky, neboť přihlášené poplatky převodní byly při správném postupu exekučního soudu zjistitelné, byvše právě patrné ze spisů exekučních a z listin, k nimž exekuční soud musil přihlédati, zvláště když se jich i úřad pro vyměřování poplatků ve své přihlášce a ve výkazu k ní připojeném z 12. května 1924 výslovně dovolával a těmito doklady je blíže určoval. Kdyby byl exek. soud naložil s těmito přihláškami, jak mu zákon ukládal předpisy §u 78 ex. ř. a §§ 84, 85 a 77 c. ř. s., kdyby byl rozvrhové jednání řádně si připravil, bylo by mu bývalo lze při rozvrhovém roku podle §§ 213 a 214 ex. ř. o odporu zákonitě pojednati a o něm rozhodnouti. Okolnost, že se zástupce eráru nedostavil k rozvrhovému roku, nepadá na váhu, poněvadž tím, oč jde, přichází v úvahu porušení velících předpisů, k nimž jest při rozvrhu přihlížeti i tehda, když nebyl podán odpor proti tomuto porušení. Bylo tedy důvodnému rekursu dovolacímu vyhověti, a poněvadž pro nedostatečnost řízení v první stolici nebylo lze vyhověti návrhu na změnu napadeného usnesení, slušelo rozhodnouti, jak se stalo. Rozhodnutí soudu první stolice, jenž vznesený odpor ve výroku svého usnesení vyřídil tím, že na přihlášené pohledávky nepřikázal ničeho, jest obsaženo v důvodech, k čemuž dlužno poukázati.

Čís. 5539.

Zadržovací právo podle čl. 313 obch. zák.

I přípravné práce k zahájení provozu obchodu jsou obchody ve smyslu čl. 273 obch. zák. Náleží sem i platy, jež vynaložil obchodník se zřetelem k provozu obchodu jiného obchodníka.

(Rozh. ze dne 11. prosince 1925, R I 977/25.)

Žalobě o vydání látek a stroje na stříhání vzorků procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, ji znovu projednal a rozhodl. Důvody: Prvý soud vyhověl žalobě, poněvadž žalovaný neprokázal, že zadržovací právo bylo smluveno, a poněvadž

sám tvrdí, že ku smlouvě zastupitelské nedošlo, následkem čehož nemůže se dovolávat ustanovení čl. 313 a 374 obch. zák., tím méně pak § 471 obč. zák., ježto žalovaný ani netvrdí, že na věci učinil náklad. Soud odvolací souhlasí se zjištěním prvního soudu, že mezi stranami jednalo se sice o smlouvu komisionářskou, že však mezi nimi k hotové smlouvě komisionářské nedošlo, následkem čehož nemůže se žalovaný také dovolávat ustanovení čl. 374 obch. zák., aby uplatnil právo zadržovací. Nelze však souhlasiti s názorem prvního soudu, že žalovaný nemůže uplatňovati právo dle čl. 313 obch. zák., poněvadž neprokázal, že bylo smluveno. Čl. 313 obch. zák. nepředpokládá, by zadržovací právo bylo smluveno, nýbrž stanoví, že obchodník má pro své splatné pohledávky ze vzájemných obchodů zadržovací právo na věcech dlužníka, které s jeho (dlužníkovou) vůlí přišly do jeho držení na základě těchto obchodů. Z tohoto ustanovení plyne, že zadržovací právo vzniká i bez ujednání, jsou-li předpoklady čl. 313 obch. zák., vyžaduje se však, by ten, kdo chce toto právo uplatnit, vyrozuměl o tom druhou stranu. A tu je v tomto případě nesporno, že obě strany jsou obchodníky a že žalující firma odevzdala žalovanému zboží za účelem obchodů, že žalovaný z těchto obchodů odvozuje nárok na zaplacení 18.412 Kč 95 h a 950.000 K r., pro které uplatňuje své právo zadržovací na tomto zboží a tvrdí, že pohledávky ty jsou splatny. Lhostejno při tom, o jaký obchod se jedná, čl. 313 obch. zák. vyžaduje jen obchodní spojení a to zde bezesporně bylo. Uplatňování zadržovacího práva stalo se dopisem žalovaného ze dne 24. dubna 1924, ač i pouhé zadržování věci dlužno pokládati za uplatnění tohoto práva, poněvadž se zvláštní formy k uplatňování práva toho nevyžaduje. Jedná se proto jen o to, zda tvrzené pohledávky jsou po právu, pocházejí z těchto vzájemných obchodů a jsou také splatny. A tu žalovaný tvrdí, že konal za žalobkyni různé platy na základě ústních i písemných příkazů, a předkládá o tom doklady. Tvrdí, že každý větší peníz, který za žalobkyni vyplatil, zejména větší částky, sděloval žalobkyni a tato nikdy proti tomu nečinila námitek. Těmito okolnostmi se první soud v rozsudku vůbec nezabýval a také o nich zjištění neučinil, ač jsou důležité, poněvadž od zjištění těchto okolností rozřešení sporu jest závislým.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Žalovaný vznesl ve sporu o vydání předmětů v žalobě uvedených námitek, že si věci ony zadržuje k zajištění svých pohledávek 18.412 Kč a 950.000 rak. kor., jež mu proti žalobkyni vzešly z hotových vydání pro ni vynaložených, které také za řízení určitě specifikoval. Jde tedy o to, zda jsou splněny zákonné podmínky, by žalovaný mohl vykonati zadržovací právo. V úvahu mohla by tu přijíti ustanovení čl. 313 a 374 obch. zák., nebo §u 471 obč. zák., z nichž posléze uvedená dvě, jak již oba nižší soudy správně dovodily, nedopadají, poněvadž jest jednak zjištěno, že mezi stranami nedošlo k ujednání smlouvy komisionářské, jednak nesporno, že žalovaný neučinil na věci, o něž jde, nákladu. Zbývá tedy předpis čl. 313 obch. zák., dle něhož přísluší obchodníku pro jeho

splatné pohledávky ze vzájemných obchodů s jiným obchodníkem zadržovací právo na movitých věcech a cenných papírech dlužnických, které s vůlí tohoto na základě obchodů přešly v jeho držbu, pokud je má ještě v moci nebo jinak jimi může nakládati. Jest nesporno, že obě strany jsou obchodníky a že předměty v žalobě uvedené s vůlí žalobkyně jako jich vlastnice byly zaslány (odevzdány) žalovanému, který je má dosud v moci. Není správným tvrzení stěžovatelčino, že svědek P. uvedl, že sedm kusů crepe de China odevzdal žalovanému do uschování, aniž by byl k tomu žalobkyní zmocněn. Svědek klade důraz jen na to, že nebyl zmocněn, by zboží to dal žalovanému do zástavy. Naproti tomu žalobkyně sama přiznává v žalobě, že zboží bylo dáno žalovanému za účelem zřízení jejího skladu a majitel žalující firmy potvrdil při svém výslechu jako strana výslovně, že věci ony svěřil žalovanému jako své vlastnictví. Z toho plyne však také, že není v rozporu se spisy, uvádí-li odvolací soud, že jest nesporno, že bylo zboží odevzdáno žalovanému za účelem obchodu. Jde tedy jen o to, zda věci přešly v držení žalovaného na základě obchodů a zda možno pohledávky žalovaného — předpokládaje ovšem jich pravost a splatnost — pokládati za pohledávky ze vzájemných obchodů se žalobkyní. K oběma otázkám jest přisvědčiti. Byl i nebyla v době předání sporných předmětů žalovanému a ani později zastupitelská (komisionářská) smlouva mezi stranami dojednána, přece jen se o ní vyjednávalo a zaslala žalobkyně zboží i stroj na stříhání vzorků žalovanému jen za tím účelem, aby jich bylo upotřebeno v jejím obchodě, který zařizovala v Praze a jehož vedoucí silou měl býti žalovaný. V nejnepříznivějším případě šlo tu tedy o přípravné práce k zahájení provozu obchodu, jež jsou samy obchody ve smyslu čl. 273 obch. zák. Dostaly se tedy věci ony v držení žalovaného na základě obchodů. Pohledávky žalovaného, jak je tento vypočítává, jsou jednak zálohy vyplacené za žalobkyni jejím zřízencům, jednak hotová vydání na různých poplatcích, clech, dani a t. d., tedy vesměs platy vynaložené v zájmu a k účelu provozu jejího obchodu. I takovéto konání platů, které obchodník se zřetelem k provozu obchodu jiného obchodníka podnikne a jež jsou vlastně zápůjčkami, jest obchodem dle čl. 273 obch. zák. a plyne již z povahy věci, že jsou to obchody vzájemné, totiž ujednané právě mezi těmito dvěma obchodníky. Byly by tedy na straně žalovaného splněny veškeré podmínky k nabytí práva zadržovacího dle čl. 313 obch. zák., kdyby bylo zjištěno, že jeho pohledávky jsou po právu a splatny. Poněvadž se těmito okolnostmi prvý soud v rozsudku nezabýval, neučiniv potřebných zjištění, zůstalo řízení neúplným a právem odvolací soud, zrušiv rozsudek, nařídil jeho doplnění.

Čís. 5540.

Nelze povolití přeměnu společnosti s r. o. v družstvo dle zákona ze dne 10. prosince 1924, čís. 279 sb. z. a n., má-li dle stanov družstva býti jeho účelem také obchod cizími výrobky a námezdní zpracování